

ВИВЧЕННЯ СПЕЦИФІЧНОЇ АКТИВНОСТІ ТА ПАРАМЕТРІВ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЕКСТРАКТУ ТРАВИ ГЕРАНІ БОЛОТНОЇ

Остапеч М.О., Волковой В.А., Крючкова Т.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Порушення балансу рівноваги між системою згортання та антизгортання крові призводить до розвитку кровотеч або тромбозів (Пантелеев М.А., Синауридзе Е.И. Свертывание крови: современные проблемы / Клиническая онкогематология, 2008).

На сьогодні найбільш ефективні гемостатики тваринного походження (желатиноль, желпластан, губка желатинова), тромбін, фібриноген, плівки фібрину з донорської крові. Характерними ознаками цих препаратів є їх висока вартість, обумовлена складністю технології виготовлення та значною собівартістю сировини.

На фармацевтичному ринку рослинні гемостатики представлені в основному настоянками та рідкими екстрактами, а також зборами. Серед них препарати кропиви, грициків, деревію, гірчака перцевого, калини, арніки. Оскільки до складу екстрактів даних рослин входить етиловий спирт, їх не рекомендують вживати вагітним жінкам за умови маткової кровотечі (Машковский М.Д. Лекарственные средства, 2006).

Фармакотерапевтична дія засобів рослинного походження обумовлена БАР, які знаходяться у певному співвідношенні та мають широкий спектр фармакологічної активності. Ці сполуки належать до різних хімічних класів: фенолів, алкалоїдів, глікозидів, гормонів, вітамінів та є подібними чи ідентичними фізіологічно активним речовинам організму, зокрема його метаболітам. Лікарські рослини, які містять дані сполуки можуть легко включатися до фізіологічних та біохімічних процесів в організмі.

З огляду на це, пошук і розробка нових гемостатичних засобів рослинного походження, що наряду з високою специфічною активністю були б зручними та безпечними у застосуванні, є актуальною проблемою сучасної фармакології. На відміну від синтетичних лікарських засобів фітопрепарати володіють низкою переваг, серед яких низька токсичність, висока спорідненість з компонентами метаболізму людини, достатня ефективність та безпечність при тривалому застосуванні, комплексна дія, доступність та економічна привабливість (Яковлев Г.П., Белодубровская Г.А., Березина В.С. Лекарственное сырье растительного и животного происхождения. – Санкт-Петербург: Спецлар, 2006).

Можливість використання лікарських рослин, як в монотерапії, так і в комбінації з іншими лікарськими засобами пояснює зацікавленість до вивчення неофіційних рослин, в тому числі герані болотної (*G. Palustre*), родини геранієвих (*Geranium*). Кореневища та трава цієї рослини проявляють кровоспинні, протизапальні, анальгетичні властивості та з давніх-давен використовуються в народній медицині в якості лікарського засобу при внутрішніх та зовнішніх кровотечах, переломах кісток та гнійних ранах (Дзюба В.Ф., Николаевский В.А. Лекарственные растения в фитотерапии. – Воронеж: ВГУ, 2004).

В траві герані болотної встановлено вміст різних груп біологічно активних речовин, серед яких вуглеводи (сахароза, глюкоза, фруктоза, рафіноза), флавоноїди та дубильні речовини, гідролізованої групи (зокрема елаготаніни). Вміст суми окиснюваних поліфенолів $10,56 \pm 0,05$ (перманганатометрично), дубильних речовин 6,75% (спектрофотометричним методом в перерахунку на галову кислоту). Фенольні сполуки в своєму широкому спектрі фармакологічної активності мають здатність зміцнювати капілярну стінку та впливати на механізми згортання крові. Саме тому, герань є перспективним об'єктом для дослідження гемостатичної активності, а в подальшому для створення лікарського засобу рослинного походження для профілактики та лікування кровотеч різного генезу.